

Załącznik do uchwały Nr .....
Rady Miasta Chełm
z dnia .....

Uzasadnienie

W dniu 30 września 2021 r. do Urzędu Miasta Chełm wpłynęła petycja Pani Katarzyny Lewandowskiej złożona w interesie publicznym, wzywająca Radę Miasta Chełm do odstąpienia od wszczętej procedury dotyczącej „poszerzenia granic miasta Chełm o sąsiadujące z miastem sołectwa – obręby ewidencyjne położone obecnie w granicach gminy Chełm: Koza-Gotówka, Nowiny, Okszów, Okszów – Kolonia, Pokrówka, Srebrzyszcze i Żółtańce – Kolonia, części obszarów obrębów ewidencyjnych Weremowice, Żółtańce i Deputycze Królewskie”.

Powyższe pismo zostało zakwalifikowane jako petycja. Stosownie do postanowień art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz. U. z 2018 r., poz. 870), petycja złożona do organu stanowiącego jednostki samorządu terytorialnego jest rozpatrywana przez ten organ. Zgodnie z art. 18b ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r., poz. 1372), rada gminy rozpatruje petycje składane przez obywateli i w tym celu powołuje komisję skarg, wniosków i petycji.

Komisja Skarg, Wniosków i Petycji Rady Miasta Chełm na posiedzeniu w dniu 20 października 2021 r. zapoznała się z treścią złożonej petycji i stwierdziła, że petycja spełnia wymogi formalne określone w ustawie z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach. Komisja wskazała, że zgodnie z art. 2 ust. 3 powołanej wyżej ustawy przedmiotem petycji może być żądanie, w szczególności zmiany przepisów prawa, podjęcia rozstrzygnięcia lub innego działania w sprawie dotyczącej podmiotu wnoszącego petycję, życia zbiorowego lub wartości wymagających szczególnej ochrony w imię dobra wspólnego, mieszczących się w zakresie zadań i kompetencji adresata petycji. A zatem w świetle tego przepisu ustawy można przyjąć, że petycja stanowi takie wystąpienie, które zawiera żądanie podjęcia przez organ władzy publicznej określonego co do treści i formy prawnej żądania mieszczącego się w zakresie zadań i kompetencji jej adresata.

Komisja stwierdziła, że zgłoszone w petycji żądanie odstąpienia przez Radę Miasta Chełm od wszczętej procedury dotyczącej poszerzenia granic miasta Chełm o sąsiadujące z miastem sołectwa – obręby ewidencyjne położone obecnie w granicach gminy Chełm: Koza-Gotówka, Nowiny, Okszów, Okszów – Kolonia, Pokrówka, Srebrzyszcze i Żółtańce – Kolonia, części obszarów obrębów ewidencyjnych Weremowice, Żółtańce i Deputycze Królewskie, nie mieści się w zakresie kompetencji Rady Miasta Chełm.

Na tle przepisów ustawy o samorządzie gminnym wyróżnia się dwa tryby dokonywania ustalenia i zmiany granic gmin, tj. ustalenie i zmiana granic gmin z inicjatywy Rady Ministrów oraz ustalenie i zmiana granic gmin na wniosek zainteresowanej rady gminy (tzw. tryb wnioskowy). Artykuł 4 ustawy o samorządzie gminnym zawiera ogólne reguły dokonywania ustalenia i zmian granic gmin i znajduje zastosowanie zarówno w trybie inicjowanym przez Radę Ministrów, jak i trybie wnioskowym. W ustępie 1 tego artykułu stanowi się, że podmiotem właściwym do ustalenia i zmiany granic gmin jest Rada Ministrów, a formą, w której tego dokonuje, jest rozporządzenie (tzw. zmieniające). Artykuł 4a ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym rozwija art. 4, doprecyzowując tryb zmiany granic gminy w wypadku, gdy zmiana następuje z inicjatywy Rady Ministrów. Zgodnie z nim wydanie rozporządzenia zmieniającego i ustalającego granice gmin wymaga zasięgnięcia przez ministra właściwego do spraw administracji publicznej opinii zainteresowanych rad gmin, poprzedzonych przeprowadzeniem przez te rady konsultacji z mieszkańcami. Artykuł 4b doprecyzowuje zaś reguły dokonywania ustalenia i zmiany granic gmin z inicjatywy rady gminy.

Komisja wskazała, że w sprawie poszerzenia granic miasta Chełm o sąsiadujące z miastem sołectwa, została wszczęta procedura z art. 4 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, tj. procedura ustalenia i zmiany granic gmin z inicjatywy Rady Ministrów. Powyższe potwierdza również pismo Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji znak: DAP-WSUST-711-2-23/2021, które wpłynęło pocztą elektroniczną do Urzędu Miasta Chełm w dniu 20 września 2021 r., w treści którego Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji na podstawie art. 4a ustawy o samorządzie gminnym zwraca się o przedstawienie opinii Rady Miasta Chełm, w przedmiocie zmiany granic pomiędzy miastem Chełm i gminą Chełm, co jednoznacznie wskazuje, na tryb ustalenia i zmiany granic gmin z inicjatywy Rady Ministrów.

Komisja podkreśliła również, że organy władzy publicznej działają wyłącznie w ramach i granicach prawa. Także w odniesieniu do petycji zobligowane są do przestrzegania swojej właściwości, a tym samym rozpatrywania petycji w zakresie spraw pozostających w ich kompetencjach. Przepis art. 6 ust. 1 i 2 ustawy o petycjach obliguje podmiot, do którego złożono petycję, do jej przekazania podmiotowi właściwemu. Adresat petycji, który uznał się za podmiot niewłaściwy do jej rozpatrzenia, obowiązany jest do niezwłocznego przekazania petycji do podmiotu właściwego.

W niniejszym przypadku sprawy związane z ustalaniem i zmianą granic gminy, stanowiące przedmiot wystąpienia do Rady Miasta Chełm, należą więc do wyłącznej kompetencji ministra właściwego do spraw administracji publicznej.

Wobec tego, że żądanie zawarte w petycji nie leży w zakresie kompetencji Rady Miasta Chełm, to nie może też być przedmiotem jej działań. W konsekwencji podjęcie przez Radę Miasta uchwały bez podstawy materialnoprawnej stanowiłoby istotne naruszenie prawa, skutkujące nieważnością uchwały.

W związku z ustaleniem przez Komisję, że Rada nie jest organem właściwym do rozpatrzenia petycji Pani Katarzyny Lewandowskiej, przewodniczący Komisji zarekomendował zwrot petycji Przewodniczącemu Rady w celu jej skierowania do Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji, jako organowi właściwemu do jej rozpatrzenia, zgodnie z art. 6 ust. 1 ustawy o petycjach i powiadomienia o tym fakcie podmiot wnoszący petycję.

Rada Miasta Chełm odnosząc się do przedmiotowej petycji i po zapoznaniu się ze stanowiskiem Komisji Skarg, Wniosków i Petycji postanowiła przekazać petycję według właściwości do Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji.